

Taxfree-toskeri

Vedtatt av Høyres Studenters Landsstyre 31. oktober 2021.

Det finnes en rekke gode grunner til å opprettholde et velfungerende og omfattende flytilbud i Norge. I et langstrakt land er flytrafikken en viktig infrastruktur som ikke per dags dato kan erstattes av andre transportmidler. Også utlandstrafikken er viktig for mange nordmenn. I en globalisert verden har næringslivet behov for et fleksibelt tilbud som kan frakte både mennesker og varer utlands på en effektiv måte.

Det finnes imidlertid ingen god grunn til at staten skal stimulere folk til å reise ved å tilby subsidiert tobakk, godteri og brennevin. Høyres Studenter mener derfor dagens taxfree-ordning må skrotes.

Reiserestriksjonene som er innført som følge av pandemien har redusert nordmenns reiseaktivitet kraftig. Det er tilnærmet full stopp i taxfree- og grensehandelen. Norske dagligvarebutikker og Vinmonopolet opplever betydelig økning i omsetningen, og statens avgiftsinntekter fra alkohol og tobakk har økt.

Taxfree-ordningen undergraver det norske avgiftssystemet og den norske alkohol- og tobakks- politikken, øker tilgjengeligheten og forbruket av alkohol og tobakk, og utfordrer Vinmonopolets stilling. Ordningen gir et provenytap på om lag 2 mrd. kroner årlig. Ordningen har dessuten uheldige klima- og miljøeffekter, ved at den bidrar til lavere billettpriser, slik at flytrafikk og utslipp er høyere enn de ellers ville vært. Dette taler for å avvikle taxfree-ordningen.

Hvorfor peker man ut de reisende som en gruppe som særlig skal tilgodesees med gode priser på nevnte varer? Stengte grenser og reiserestriksjoner har økt oppmerksomheten om omfanget av taxfree- og grensehandel. Avvikling av taxfree-ordningen kan kombineres med reduksjon av avgiftene på grensehandelsutsatte varer. En betydelig andel av varene som i dag kjøpes avgiftsfritt på taxfree, antas å bli solgt avgiftslagt i Norge dersom taxfree-ordningen avvikles. Avvikling av taxfree-ordningen vil dermed kunne gi et mer effektivt og rettferdig avgiftssystem for alkohol og tobakk og redusert handelslekkasje, uten at det samlede avgiftsnivået går ned og uten at alkohol- og tobakksforbruket øker. Dagens kvoter opprettholdes, og Vinmonopolet gis konsesjon til å overta alkohol-utsalget ved norske flyplasser.

En annen utfordring ved ordningen er at den benyttes som en del av finansiering av norske flyplasser. Dersom pandemien medfører en varig reduksjon i utlandstrafikken, er det uklart om dagens modell vil være økonomisk bærekraftig. Vi kan ikke akseptere denne usikkerheten når det er tale om å sikre finansieringen av kritisk infrastruktur. Nedgangen i flytrafikken har vesentlig rammet inntektene til Avinor, som under pandemien er avhengig av store statlige tilskudd. Det er derfor et godt tidspunkt for en samlet omlegging.

En avvikling av taxfree-ordningen må følges av en ny finansieringsmodell for Avinor som ikke avhenger av salg av avgiftsfri alkohol og tobakk på norske flyplasser. Avvikling av taxfree-ordningen vil også redusere inntektene til de private lufthavnene i Norge, som da må finne alternative finansieringskilder.

Høyres Studenter vil:

- Avvikle taxfree-ordningen
- Redusere avgiftene på de grensehandelsutsatte varene tilsvarende provenytapet på 2 mrd
- Opprettholde dagens kvotesystem
- Gi Vinmonopolet konsesjon til å drive alkoholutsalg ved norske flyplasser
- Utrede en alternativ måte å finansiere norske flyplasser på. Finansieringen må gjerne belage seg delvis på kommersielle inntekter, men ikke kommersielt utsalg av grensehandelsutsatte varer. Ordningen må være sikker, forutsigbar og trygg